

Probleme vechi, dar la fel de grave. Cum se studiază în grafia latină în regiunea transnistreană

Școlile cu predare în grafia latină din regiunea transnistreană nu apar atât de des în presă și în vizorul public la fel ca acum câțiva ani, însă situația acestora nu s-a îmbunătățit deloc. Problemele logistice, dar mai ales cele generate de presiune, atitudine ostilă, incertitudinea zilei de mâine rămân la fel de grave.

Am vorbit cu directorii singurelor licee cu predare în grafia latină din Dubăsari, Grigoriopol și Tighina despre cum instituțiile pe care le conduc au început anul școlar, despre probleme mai vechi și mai noi și despre luminița de la capătul

tunelului care, zic ei, a încetat să se vadă demult.

Nu avem nici sediu, nici promisiuni de sediu

Cea mai gravă problemă rămâne a fi cea a sediilor. Elevii care aleg să studieze în limba română sunt nevoiți să parcurgă zilnic zeci de kilometri pentru a ajunge la școală, să împartă clădirea școlii lor cu elevii din alte școli sau sunt nevoiți să-și organizeze activitățile și orarul în sedii diferite ale școlii, aflate la mare distanță unul de altul.

Majoritatea clădirilor care sunt proprietate a acestor instituții sau erau în folosința lor sunt acum în gestiunea administrației de la Tiraspol, în timp ce școlile sunt nevoie să-și desfășoare activitatea în spații neadaptate procesului educațional.

În 1997, după o serie lungă de conflicte cu administrația orașului, copiii din Dubăsari au șansa să studieze în grafia latină în școala improvizată în satul Corjova. După aproape 25 de ani, autoritățile de la Chișinău au eșuat în a găsi un sediu mai potrivit necesităților școlii.

Angela Ivanov, directoarea instituției, spune că, chiar și după atâția ani, visează la un sediu care să le ofere mai multă siguranță în ziua de mâine și pe care să nu-l închirieze de la administrația regiunii. „Nu avem nici sediu, nici promisiune de sediu”, oftează ea cu tristețe.

Directoarea menționează că sălile actualului sediu sunt neîncăpătoare, majoritatea sunt de 18 și 21 mp. În lipsa spațiului, băncile sunt unite, iar la două mese stau câte trei elevi.

Angela Ivanov este sigură că dacă ar crește capacitatea sediului, dar și dotarea sa, ar crește și numărul de elevi. Dacă cele 34 de clase ar fi dotate cu echipamentul necesar,

procesul de studiu ar fi de o calitate mai bună, dar și mai interesant.

Chiar și așa, numărul elevilor este în creștere în ultimii ani (după o descreștere substanțială). „Părinții sunt conștienți că e nevoie de bacalaureat pentru un viitor mai bun și avem în fiecare an elevi care se mută la noi de la școlile cu predare în limba rusă cu program educațional elaborat de Tiraspol. Am decis acum câțiva ani și crearea unei clase cu predare în limba rusă. Anul acesta avem 21 de elevi care urmează programul clasei a 10-a în limba rusă, după curriculumul autorităților constituționale. Alții, care vorbesc româna acasă, se mută în clasele obișnuite”, explică ea.

Trebuie să te închini ca să te lase să mergi acasă

Pentru liceul „Ștefan cel Mare” din Grigoriopol lucrurile sunt și mai încurcate. Pe lângă faptul că au fost alungați din propriul sediu, au fost alungați și din propriul oraș.

Instituția a fost evacuată din Grigoriopol în 2002, atunci când administrația orașului a forțat profesorii să treacă la predarea în limba „moldovenească” cu alfabet chirilic. Pentru că majoritatea părinților, profesorilor și elevilor s-au opus, s-a încercat închiderea școlii. Într-un final, aceasta a fost mutată într-o clădire provizorie din satul Doroțcaia, localitate aflată în jurisdicția autorităților de la Chișinău. După aproape 20 de ani, Chișinăul și Tiraspolul nu au negociat o soluție pentru a ușura viața acestei școli.

Directoarea liceului, Eleonora Cercavschi, spune că normalitatea ar însemna ca cei peste 200 de elevi să meargă la școală în propriul oraș, într-un sediu închiriat sau cumpărat de către autoritățile de la Chișinău. Fără zeci de kilometri zilnic parcurși în drum spre școală și spre casă, fără posturi vamale ilegale care umilesc elevii și profesorii și

care sunt o dovadă a eșecului din partea Guvernului.

Drumul spre carte a unui absolvent al liceului „Ștefan cel Mare” din Grigoriopol, ilustrat de către Asociația Promo-LEX, este echivalent cu o călătorie din Vladivostok până în Mozambic. „De ce ar trebuie să existe atâta îngrădire a educației anul 2021?”, se întreabă Eleonora Cercavschi.

Drumul spre carte

43 000 km parcurși pentru a învăța în limba maternă

12 ani | Peste 43 mii km parcurși

Liceul Teoretic "Ștefan cel Mare și Sfânt" cu predare în grafia latină din or. Grigoriopol, regiunea transnistreană a fost evacuat în anul 2002.

De atunci, își desfășoară activitatea didactică în incinta liceului din s. Dorotcaia, aflat la o distanță de 10 km într-o direcție. Iar dreptul la educație al acestor copii este încălcat continuu.

Până în prezent sunt 5 generații de elevi care au parcurs acest drum, timp de 12 ani pentru a putea studia în limba română.

12 ani

10*2 km/zi

43 200 km

Promo - LEX

Promovarea democrației și a drepturilor omului

www.promolex.md

info@promolex.md

@promolex

#promoLEX

Salvați școlile din Transnistria

@salvatiscolile

#SalvatiScoliledinTransnistria

Harta a fost făcută în 2018.

Directoarea explică că în orașul Grigoriopol ar fi clădiri potrivite care ar putea fi închiriate pentru școala pe care o conduce, însă nu există dorință. Mai degrabă ne-dorință, adaugă ea.

„Nu particip la discuțiile dintre Chișinău și Tiraspol, dar s-a luptat până la sânge ca să nu fie deschise în Grigoriopol și Dubăsari școli cu predare în grafia latină. Poate pentru că în aceste orașe e cel mai mare procent de vorbitori de limba română și Tiraspolul percepe asta ca un pericol. Și au câștigat”, menționează ea.

Parcurgi jumătate de oraș ca să ieși o carte de la bibliotecă

Liceul „Alexandru cel Bun” din Tighina este frecventat de 437 de elevi – un număr prea mare pentru sediul principal, pe care instituția îl închiriază de la administrația orașului.

Ca soluție, elevii din clasele mai mari au fost mutați într-o altă clădire la aproximativ 7 km de sediul principal. Să asiguri o bună funcționare a instituției din punct de vedere academic și logistic e extrem de dificil în aceste condiții, spune Maria Roibu, directoarea liceului.

„Efortul se dublează. Alergăm toată ziua dintr-o parte în alta. Mai ales angajații din management și personalul auxiliar. Din luna mai nu am avut nicio zi de odihnă. La fel e și cu transportarea copiilor. Mai întâi ducem

copiii din clasele mai mici la primul sediu, apoi vine rândul celorlalți copii, care merg la școala din celălalt capăt al orașului. Avem o singură bibliotecă, iar elevii parcurg jumătate de oraș ca să ia o carte”, explică ea.

Un mediu toxic

Alexandru Postică, avocat la Asociația Promo-LEX și unul dintre reprezentanții școlilor cu predare în grafia latină la CtEDO, spune că s-a format un mediu toxic în jurul celor care doresc să urmeze curriculumul Republicii Moldova la etapa pre-universitară, iar presiunea și atitudinea ostilă rămâne cea mai gravă problemă.

Recomandări

Avocatul spune că rolul autorităților de la Chișinău ar trebui să fie decisiv în procesul de restituire a clădirilor deținute anterior de către aceste instituții.

„Negocierile nu trebuie duse doar cu administrația locală, ci și cu cea de la Moscova. Nu trebuie să uităm că anume Federația Rusă a fost găsită vinovată de violarea dreptului la educație în regiunea transnistreană cu referire la evenimentele din 2004 până la cele din 2015. Deci, atunci când vorbim despre negocieri trebuie să avem în vedere că în primul rând negocierile trebuie purtate cu Federația Rusă, iar în al doilea rând – cu persoanele de la Tiraspol”, explică Alexandru Postică.

Reprezentantul Promo-LEX mai menționează că secretizarea negocierilor este contraproductivă, iar asta îngreunează și mai mult găsirea soluțiilor. „Cum poți secretiza discuțiile care ar trebui să genereze soluții pentru respectarea drepturilor omului?”, se întreabă expertul.

De asemenea, Alexandru Postică insistă asupra folosirii oricăror tribune care sunt accesibile Guvernului moldovean pentru a vorbi despre aceste probleme.

„Organizația Națiunilor Unite și comitetele sale, OSCE, Consiliul European, Uniunea Europeană. În funcție de competențele acestor instituții trebuie formulate solicitări concrete către fiecare din ele”, adaugă acesta.

Rusia, condamnată la CEDO, tace după 9 ani

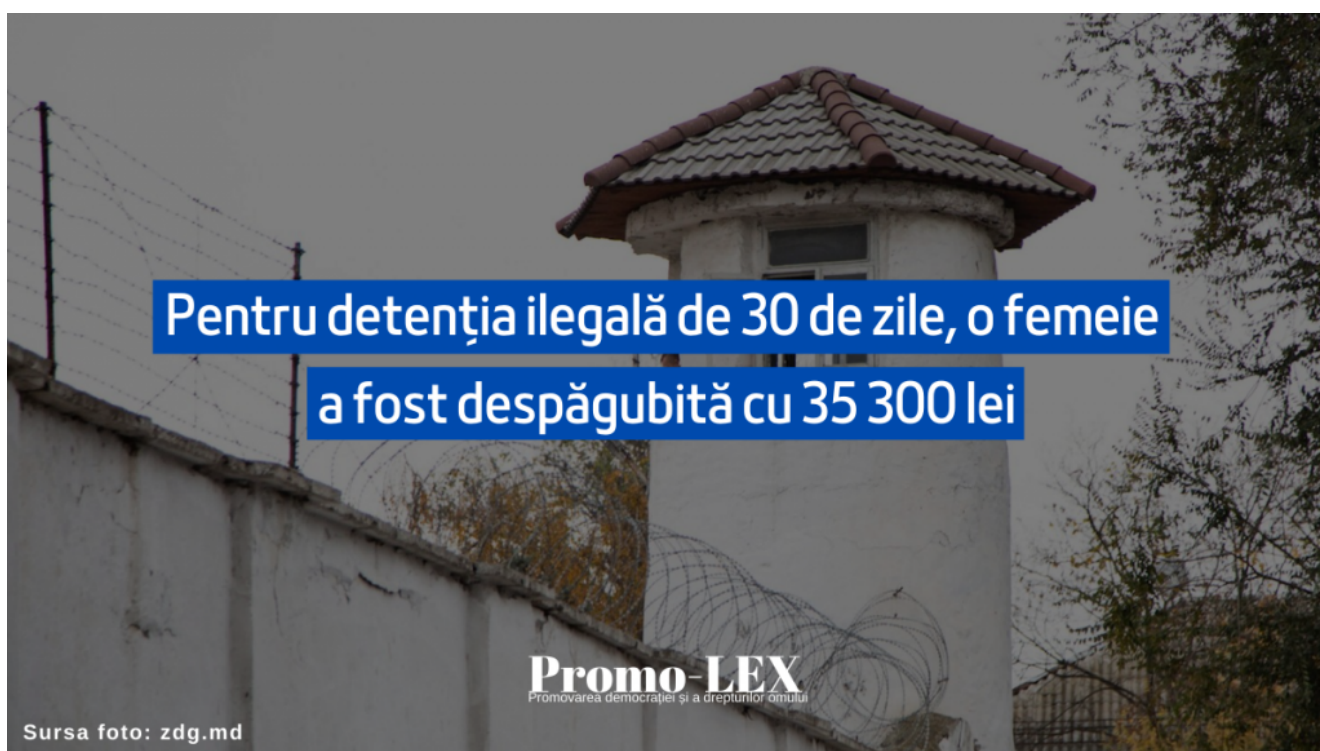
În 2012 Federația Rusă a fost găsită vinovată de către Curtea Europeană pentru Drepturilor Omului de violarea dreptului la educație al elevilor din școlile cu predare în grafia latină din regiunea transnistreană.

Este vorba de achitarea a 1,02 milion de euro, bani pe care Federația Rusă trebuie să-i achite celor 170 de pedagogi, părinți și foști elevi ai școlilor din Grigoriopol, Tighina și Rîbnița. Dacă Rusia va continua să ignore hotărârile, aceasta ar putea fi suspendată din calitatea sa de membru al Consiliului European.

În luna iunie a acestui an, [a fost discutată neexecutarea deciziilor](#) de către Comitetul de Miniștri al Consiliului European. Drept rezultat, Rusiei i se impune un nou termen limită – decembrie 2021, când aceasta va trebui să propună un plan concret de executare a hotărârilor din acest caz.

Acest material a fost elaborat în cadrul proiectului „Promovarea Drepturilor Omului în Transnistria”, implementat de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar oferit de National Endowment for Democracy.

Pentru detenția ilegală de 30 de zile, o femeie a fost despăgubită cu 35 300 lei

La data de [27 octombrie 2021](#), Judecătoria Chișinău, sediul Centru a admis parțial acțiunea civilă a reclamantei și a constatat încălcarea dreptului la libertate a acesteia timp de 30 zile. Instanța a dispus încasarea în beneficiul reclamantei a sumei de 5300 lei cu titlu de prejudiciu material și 30 000 lei cu titlu de prejudiciu moral. Hotărârea este cu drept de atac în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile.

Termen de mai bine de 20 de luni, cauza s-a aflat în examinare

la Judecătoria Chișinău sediul Centru unde reclamanta a demonstrat că a fost deținută cu 30 zile mai mult decât pedeapsa stabilită prin sentința de condamnare.

Potrivit avocatului Promo-LEX, Pavel Cazacu care a consiliat-o pe dna Guțul Svetlana pe durata procesului: "Hotărârea instanței de judecată este una firească pentru că era evidentă privarea ilegală de libertate a reclamantei timp de 30 de zile, ca urmare a comportamentului superficial și ignorant al reprezentanților statului. Totuși, pentru că instanța nu a admis în totalitate pretențiile noastre, vom contesta hotărârea la Curtea de Apel. Admiterea integrală a acțiunii e un factor imperativ în restabilirea integrală în drepturi a reclamantei, or sumele acordate de instanțele naționale trebuie să corespundă cu sumele acordate de CtEDO în cauze similare."

Asociația Promo-LEX amintește că anterior, avocații Asociației, au reprezentat în instanțele naționale alte trei cauze similare în care instanțele de judecată naționale au aplicat direct prevederile Convenției Europene a Drepturilor Omului, în lipsa unor temeuri prevăzute de legislația națională. Este vorba despre cazul lui [Vladimir Obneavco](#), care a fost deținut ilegal în penitenciar timp de 17 zile, cazul lui [Vladimir Karatun](#), care a fost deținut cu 36 de zile mai mult, decât termenul stabilit inițial de instanța de judecată, dar și cazul [Rodica Ursachi](#), deținută ilegal 263 de zile în penitenciar.

Activitatea polițienească

comunitară – o abordare diferită a problemelor de securitate publică la nivel local

Împreună pentru o societate mai sigură

#CommunityPolicing

Locuitorii din 40 de sate și orașe din țară vor cunoaște mai multe despre ce înseamnă poliția comunitară, prin ce se deosebește de activitatea polițienească tradițională și cum pot contribui la sporirea siguranței în comunitatea lor. Acțiunea are loc în perioada 8-14 noiembrie 2021, în cadrul Campaniei de informare „Împreună pentru o societate mai sigură”, desfășurată de către Asociația Promo-LEX în parteneriat cu Inspectoratul General al Poliției (IGP).

Pe parcursul campaniei, cu implicarea Centrelor mobile de prevenire și informare ale Poliției, reprezentanții IGP și

Promo-LEX vor angaja publicul într-un dialog cu privire la conceptul de activitate polițienească comunitară, reforma poliției și rezultatele obținute pe parcursul celor 4 ani de implementare a Strategiei de dezvoltare a poliției (2016–2020).

În cadrul activităților din teritoriu, pentru a sensibiliza și aminti odată în plus despre proximitatea și deschiderea Poliției față de cetățeni, vor fi prezentate o serie de materiale informative video, vor fi distribuite pliante cu informații despre poliția comunitară și datele de contact ale Inspectoratelor/ Sectoarelor de Poliție din teritoriu, pixuri și benzi reflectorizante. În același timp, campania va fi prezentă în mass-media prin participarea reprezentanților IGP și ai Promo-LEX la emisiuni radio/TV, dar și prin distribuirea informațiilor relevante pe rețele de socializare.

Totodată, pe durata desfășurării campaniei de informare, în mediul online dar și prin comunicarea directă cu cetățenii, va fi realizat un sondaj în vederea consultării opiniei publice despre activitatea polițienească comunitară și modalitățile de îmbunătățire a colaborării dintre Poliție și cetățeni. Chestionarul în format electronic este disponibil [AICI](#) și poate fi completat de către toți cei care doresc să contribuie în acest sens.

Conceptul de activitate polițienească comunitară, este unul relativ nou, fiind preluat de Poliția Republicii Moldova de la colegii europeni și, reprezintă mai mult o filosofie, o abordare diferită de către angajații poliției, a problemelor cu care se confruntă comunitățile la nivel local.

În Moldova, acest concept este implementat ca obiectiv al Strategiei de dezvoltare a poliției, [începând cu anul 2018](#). Acesta nu presupune crearea unui serviciu polițienesc nou sau majorare de state în efectivul poliției, ci reprezintă o modalitate nouă/diferită de activitate.

Campania de informare „Împreună pentru o societate mai bună” este realizată de Asociația Promo-LEX în cadrul proiectului „Monitorizarea civică a reformei poliției în Republica Moldova”, cu suportul financiar al Uniunii Europene, cofinanțat de Fundația Est-Europeană din resursele acordate de Suedia.

Pentru mai multe informații, contactați:

Elena Răileanu-Seremac,

Comunicatoare a Asociației Promo-LEX

GSM: 069895515

e-mail: elena.seremac@promolex.md

**Conferința științifică:
Istoria și memoria
conflictului pe Nistru:
probleme de reconciliere a
comunităților memoriei și
consolidare a societății
democratice**

Asociația Promo-LEX în cooperare cu Institutul de Istorie în cadrul proiectului „Dezvoltarea studiilor de istorie recentă pentru consolidarea societății civile și reconcilierea memoriei pe ambele maluri ale râului Nistru” susținut de Programul Dezvoltării Democrației și Cooperării al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Lituania a organizat pe 1 noiembrie 2021 Conferința științifică „Istoria și memoria conflictului pe Nistru: probleme de reconciliere a comunităților memoriei și consolidare a societății democratice”. Evenimentul științific a început cu comunicarea E.S. Kęstutis KUDZMANAS, Ambasadorul Republicii Lituania în Republica Moldova, *Regimurile autoritare în spațiul post-sovietic și provocările actuale pentru societățile democratice*.

Directorul executiv al Asociației Promo-LEX Ion MANOLE, a vorbit despre *Încălțările dreptului omului în regiunea separatistă transnistreană. Cazul Catan și alții*, referindu-se la problema liceelor cu predare în limba română cu grafie latină și eforturile întreprinse pentru apărarea drepturilor omului și libertăților în regiunea transnistreană. La fel, problema școlilor cu predare în limba română cu grafia

latină în contextul istoriei și memoriei conflictului transnistrean a fost subiectul comunicării prezentate de dr. Virgiliu BÎRLĂDEANU, șeful secției Istorie Contemporană, Institutul de Istorie, Ministerul Educației și Cercetării. La eveniment au participat studenți, tineri cercetători de la Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat „Alecă Russo” din Bălți, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul și reprezentanți ai organizațiilor societății civile.

Pentru prima dată Promo LEX lansează campania on-line – Arătați-l viu

ADRIAN GLIJIN

#ARĂTAȚI-L VIU

#SHOW HIM ALIVE

#ПОКАЖИТЕ ЕГО ЖИВЫМ

Astăzi, 28 octombrie 2021, Asociația Promo-LEX lansează pentru prima dată Campania "Arătați-l viu".

Campania este o întrunire online în vederea determinării autorităților constituționale, celor din Federația Rusă, precum și a actorilor implicați în formatul 5 plus 2 să se implice imediat în apărarea și eliberarea unei persoane răpite acum un an și despre care nu se cunoaște nimic din acel moment. Obiectivul imediat al Campaniei este de obține imagini și declarații ale lui Adrian Glijin, care ar proba că acesta este în viață și despre starea actuală.

Reamintim că la data 7 octombrie 2020, în jurul orei 13.00, Adrian a fost răpit de 5 persoane necunoscute și mascate, de pe un câmp din apropierea localității Cuzmin, raionul Camenca (stânga Nistrului, zona de securitate). Familia a fost informată că Adrian e acuzat de "trădare de patrie" și este în custodia așa numitului serviciu de securitate din Tiraspol. Ulterior, aceste structuri au percheziționat domiciliul mamei și al soției acestuia, au confiscat bunuri personale și au vandalizat mijlocul de transport ce aparține familiei Glijin.

La moment, familia lui Adrian nu cunoaște dacă în general acesta este în viață, deoarece mai bine de 12 luni nu au acces la el, nu sunt clare acuzațiile și care sunt probele de referință. Administrația *de facto* de la Tiraspol refuză să admită solicitările rudelor cu privire la întrevvederea cu Adrian, accesul unui medic independent, dar și accesul la materialele cauzei.

În aceste condiții, avocații din cadrul Asociației Promo-LEX au expediat o plângere la Curtea Europeană a Drepturilor Omului în care au fost invocate toate abuzurile la care a fost și este supus Adrian, dar și familia acestuia.

Considerăm că este imperios necesară implicarea mai activă a autorităților din Republica Moldova și Federația Rusă, ca state responsabile de respectarea drepturilor omului și obligate să asigure protecție persoanelor aflate pe teritoriul necontrolat de autoritățile constituționale ale R.Moldova. La fel considerăm că în cadrul platformelor existente de dialog

problema eliberării deținutului politic Adrian Glijin trebuie să fie prioritară.

”Campania online vine în susținerea familiei Glijin, dar și să determine autoritățile să fie mai active în eliberarea acestuia din detenție ilegală. Este o primă campanie de acest gen din Moldova, determinată de gravitatea situației. Astfel, pe lângă certitudinea că Adrian s-ar afla în condiții inumane din momentul detenției, sunt necesare probe care ar face lumină asupra stării fizice și emoționale a lui Adrian Glijin.

Campania online este una simplă și solicită solidarizarea noastră prin sporirea gradului de conștientizare a fenomenului și distribuirea mesajului.

Sperăm că o susținere masivă a apelului va determina decidenții (Formatul 5 plus 2) să insiste asupra unor întreprinderi imediate cu Adrian, acordarea asistenței medicale și psihologice necesare” a menționat avocatul Vadim Vieru în cadrul conferinței de presă.

Cauza unei deținute cu dizabilități locomotorii, examinată de Curtea Europeană

Cauza unei deținute cu dizabilități locomotorii, examinată de Curtea Europeană

Promo-LEX
Promovarea democrației și a drepturilor omului

La 20 septembrie 2021, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a recomunicat cauza Machina v. Republica Moldova, nr. 69086/14 (anterior, CtEDO a comunicat Guvernului această cauză la 6 octombrie 2015) [\[1\]](#).

Reclamanta este o persoană cu deficiențe locomotorii și la momentul expedierii plângerii aceasta se deplasa doar într-un scaun cu rotile. Ea s-a plâns Curții de condiții materiale precare de detenție în penitenciarul 13, supraaglomerare (14-16 deținuți în celule mici), hrană de calitate și cantitate insuficientă, lipsă de igienă, detenție într-un penitenciar neadaptat nevoilor persoanelor cu dizabilități, (incapacitatea de a face duș sau merge la toaletă fără ajutor, pat neadaptat nevoilor ei, precum și imposibilitatea de a accesa zona de plimbare zilnică sau camera amenajată pentru întâlnirea cu avocatul ei și lipsa unui îngrijitor). Ea a fost infectată cu hepatita C în timp ce se afla în detenție și nu i s-a oferit un tratament medical special necesar stării sale. Reclamanta suferă de asemenea de dermatită, bronhopneumonie, otită și fractură de calcaneus.

Anterior, în septembrie 2014, Tatiana Machina a înregistrat o

plângere la Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității (CPEDAE) cu privire la eșecul de a asigura accesibilitatea și acomodarea rezonabilă, din partea Departamentului Instituției Penitenciare și a Penitenciarului nr.13. De asemenea, a fost invocat faptul discriminării indirecte prin refuzul de a achita indemnizația de invaliditate de către oficiul teritorial al Casei Naționale de Asigurări Sociale, pe motivul că Tatiana s-ar afla deja la întreținerea statului, prin faptul că se află în detenție. La 11 decembrie 2014, CPEDAE a constatat faptul discriminării în cazul Tatiane Machina, în baza ambelor criterii. Decizia CPEDAE nu a fost executată.

CtEDO a solicitat părților să se expună asupra faptului dacă având în vedere circumstanțele cauzei, a protejat Guvernul Republicii Moldova dreptul la viață al reclamantei, în conformitate cu articolul 2 din Convenție sau, în subsidiar, integritatea fizică a acesteia, în conformitate cu articolul 8 din Convenție și dacă Este Guvernul responsabilitatea în temeiul Convenției pentru infecția reclamantei cu hepatita C.

Lipsa acomodării rezonabile pentru persoanele cu dizabilități locomotorii a fost constatată și de Comitetul pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante al Consiliului Europei.

Tatiana Machina a fost eliberată din detenție la data de 7 iulie 2016 și, la moment, se află în libertate.

La moment, în sistemul penitenciar sunt deținute 142 de persoane cu dizabilități severe.

Potrivit avocatului Asociației Promo-LEX, Vadim Vieru, "Odată ce persoanele cu dizabilități ajung în detenție, Guvernul este obligat să asigure cele mai înalte standarde de asistență medicală, detenție și acomodare rezonabilă a spațiilor de detenție".

În acest caz anterior a intervenit ca terț Equal Rights Trust,

organizație specializată în drepturile omului și egalitate, cu sediul în Londra, Marea Britanie.

[1] <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-212641>

Pentru mai multe informații, contactați:

Vadim Vieru, Director de Program, Avocat, Asociația Promo-LEX

GSM: +37368017507;

E-mail: vadim.vieru@promolex.md

Un an de la răpирile din stânga Nistrului

Un an de la răpирile din stânga Nistrului: trei capete de acuzare, niciun reținut, iar doi cetățeni ai Republicii Moldova, rămân în izolatorul nr. 3 Tiraspol.

Dosarul privind răpирile din luna octombrie 2020 se află în gestiunea Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, de la care am aflat că au fost inițiate urmăriri penale pe trei articole: 164 alin. (2) – răpирea unei persoane, art. 179 alin. (1) -violare de domiciliu și art. 351 alin. (2) – uzurparea de calități oficiale.

Așa și nu am găsit răspuns la întrebarea dacă au fost identificate persoanele ce se fac vinovate și ce acțiuni s-au

întreprins pentru reținerea acestora. Ni s-a comunicat că „la această etapă, oferirea informațiilor procesuale efectuate de procurori nu este oportună.”

Din răspunsul celor de la reintegrare, am aflat că polițistul, Andrei Amarfi și angajatul ASP, Alexandru Puris, au fost eliberați în baza anumitor condiții, pe care noi, din păcate, nu le vom cunoaște în viitorul apropiat.

Cum decurge ancheta și ce cred despre mersul acesteia apropiatăii celor răpiți urmăriți în video.

Acest material a fost elaborat în cadrul proiectului „Promovarea Drepturilor Omului în Transnistria”, implementat de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar oferit de National Endowment for Democracy.

Curtea Europeană a condamnat Republica Moldova pentru omisiunea de a desfășura o investigație eficientă în cauza unui minor agresat și abuzat sexual

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a pronunțat

astăzi, 26 octombrie, Hotărârea în cauza [AP v. Republica Moldova](#), cererea nr. o 41086/12 , prin care a constatat încălcarea articolul 3 al CEDO, sub aspect procesual.

Curtea a obligat autoritățile Republicii Moldova să achite suma de 7 500 de Euro în calitate de prejudiciu moral și suma de 3 360 de Euro în calitate de costuri și cheltuieli, care urmează să fie achitate direct reprezentărilor acesteia.

Plângerea a fost depusă în interesele minorului A.P. de către mama acestuia. Cazul se referă la ineficiența investigațiilor efectuate de autoritățile Republicii Moldova cu privire la acuzațiile de abuz sexual. În 2006, reclamantul, care avea cinci ani la acel moment, a fost supus unui abuz sexual de un băiat de 12 ani. În rezultatul examinării copilului minor P.A., **Centrul Național pentru Prevenirea Abuzurilor față de Copii (CNPAC)**, a constatat că: *„perturbările sferei afective, cognitive și comportamentale ale minorului sunt condiționate de evenimentele traumatiche: **abuz sexual consumat, abuz fizic și psihologic actual**”*. La ceva timp după presupusele fapte, minorul i-a povestit mamei sale despre cele suferite. În 2010 și 2011, mama reclamantului a depus două plângeri la procuratură, solicitând o anchetă a faptelor denunțate. Procuratura a refuzat pe motiv că nu ar exista dovezi care să confirme acuzațiile.

Reclamantul a invocat violarea articolului 3 prin faptul că a fost supus relelor tratamente de către terțe persoane prin abuzul sexual asupra sa și omisiunea autorităților RM de a iniția și desfășura o anchetă penală eficientă a acuzațiilor sale de abuz sexual.

CtEDO a remarcat că acuzațiile de viol și abuz sexual susținute de reclamant au fost suficient de grave pentru a intra în domeniul de aplicare al articolului 3 din Convenție (rele tratamente). În plus, având în vedere raportul psihologic întocmit de asociația „Centrul Național pentru Prevenirea Abuzului asupra Copilului”, Curtea a considerat că

aceste acuzații au fost discutabile și că, prin urmare, autoritățile interne ar fi trebuit să efectueze o urmărire penală suficient de amănunțită pentru a elucida toate împrejurările cauzei. De asemenea, a reținut că la momentul respectiv presupusul făptuitor nu a împlinit încă vârsta de răspundere penală stabilită de legislația moldovenească și că nu ar fi putut fi urmărit penal. Cu toate acestea, a reiterat că a avut deja ocazia să afirme că, în astfel de situații, și ținând cont în special de faptul că actele raportate au avut potențial tratament interzis în temeiul articolului 3 din Convenție, autoritățile au fost încă legate de aspectele procedurale, prin prisma cerinței de a face lumină asupra tuturor faptelor pretinse.

Totodată, Curtea a reținut că reclamantul nu a fost însoțit de un asistent social, de un psiholog sau de orice alt tip de specialist în cursul anchetei preliminare. Ea avusese deja ocazia să constate că o astfel de constatare era suficientă pentru a concluziona că un copil care ar fi suferit abuz sexual nu a fost prevăzut în mod adecvat în cadrul procedurilor interne, având în vedere vulnerabilitatea sa specifică. Lipsa oricărei asistențe pentru reclamant, un minor, în timpul interviului său cu autoritățile a fost deosebit de regretabilă, deoarece nimic nu sugerează că ofițerul de poliție care l-a intervievat avea vreo pregătire specială pentru astfel de situații.

În consecință, Curtea a concluzionat că urmărirea penală efectuată de autorități a fost ineficientă deoarece nu a fost amănunțită și nu a luat în considerare vulnerabilitatea particulară a reclamantului. Prin urmare, a existat o încălcare a articolului 3 din Convenție.

Mai multe detalii și în comunicatul Serviciului de Presă al CtEDO [aici](#)

Potrivit avocatei Asociației Promo-LEX, Nicoleta Hriplivii:
"Maltratarea unui copil, abuzul față de acesta va avea pe

viitor repercusiuni foarte serioase atât asupra sănătății fizice, dar și psiho-emoționale. În 2010-2011, în Republica Moldova serviciile specializate de însoțire psihologică a copiilor victime a infracțiunilor nu erau dezvoltate practic deloc. Situația era foarte gravă la acest aspect. Majoritatea audierilor se desfășoară în incinta sectoarelor de poliție, nu erau amenajate camere de audiere pentru copii. Din fericire, astăzi lucrurile sunt diferite de ceea ce a fost în 2010-2011, dar mai avem mult până ca protecția efectivă a drepturilor copiilor să fie o condiție indispensabilă în toate procesele legale. Statul ar trebui să manifeste mai multă diligență în astfel de cazuri. Odată ce au fost sesizate autoritățile în privința unui abuz în adresa minorilor, mecanismul de protecție creat de către stat, ar trebui să funcționeze perfect. ”

Hotărârea poate fi accesată [aici](#)

Pentru mai multe informații, contactați:

Nicoleta Hriplivîi, Avocată, Asociația Promo-LEX

GSM: 069279133;

E-mail: nicoleta.hriplivii@promolex.md

**Guvernul Republicii Moldova
va achita prejudicii morale
unei femei din regiunea**

transnistreană pentru un tratament discriminatoriu admis de instanțele judecătorești care au respins solicitarea acesteia de acordare a unor prestații sociale

La data de 14 octombrie 2021, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a pronunțat o decizie pe cauza [Șutac vs. Republica Moldova](#), prin care a luat act de acordul de reglementare amiabilă la care au ajuns Guvernul Republicii Moldova și reclamanta Oxana Șutac.

Cauza se referă la refuzul autorităților Republicii Moldova de a acorda indemnizație unică la nașterea copilului, indemnizație pentru creșterea și îngrijirea copiilor ***pentru că reclamanta ar beneficia de astfel de indemnizații din partea administrației de facto a regiunii transnistrene.***

În anul 2010, Oxana Șutac s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale (CTAS) Dubăsari, cu scopul de a primi indemnizații și prestații sociale pentru întreținerea celor 4 copii minori ai săi, cu vârste cuprinse între 2 și 10 ani. La 30 martie 2010, CTAS Dubăsari i-a refuzat în stabilirea prestațiilor sociale, motivând că reclamanta beneficiază de astfel indemnizații din partea administrației de facto a regiunii transnistrene.

La 8 iulie 2010, reclamanta a contestat acest refuz în instanța de judecată. În cererea sa, reclamanta a menționat că, odată ce actele normative naționale nu

stabilesc careva restricții la acordarea indemnizației pentru copiii cetățenilor din localitățile din estul țării și nu delimitează teritoriul Republicii Moldova după careva criterii, este inadmisibilă interpretarea eronată a prevederilor legislației. Deoarece autoritățile constituționale ale Republicii Moldova nu recunosc organele neconstituționale create artificial în regiunea transnistreană, iar Constituția Republicii Moldova garantează în măsură deplină drepturile tuturor cetățenilor săi, reclamanta consideră că, drept cetățean al Republicii Moldova, cade sub incidența legislației naționale și, prin urmare, drepturile sale și ale copiilor urmează a fi ocrotite prin lege.

Prin hotărârea din 1 noiembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău, cererea de chemare în judecată depusă de reclamantă a fost respinsă ca neîntemeiată. Ulterior, prin decizia din 6 iulie 2011, Curtea Supremă de Justiție (CSJ) a respins recursul declarat de Oxana Șutac și a menținut hotărârea din 1 noiembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău.

La data de 3 ianuarie 2012, reclamanta a depus o cerere la CtEDO și a reclamat încălcarea art. 1 din Protocol nr. 1 la Convenție (dreptul de proprietate). Suplimentar, reclamanta a invocat încălcarea articolului 14 coroborat cu articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție pentru că a fost victima unui tratament discriminatoriu.

La 30 august 2019, CtEDO a comunicat cauza Guvernului Republicii Moldova. Ulterior, Agentul Guvernamental a inițiat procedura de reglementare amiabilă a cauzei și a solicitat Curții Supreme de Justiție revizuirea cauzei. La 08 iulie 2020, CSJ a constatat încălcarea drepturilor Oxanei Șutac garantate de art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție și a art. 14 coroborat cu art. 1 din Protocolul nr. 1. Totodată, a fost casată decizia CSJ din 6 iulie 2011 și s-a reținut prezenta cauza în procedura Curții Supreme de Justiție pentru reexaminarea în ordine de recurs. Prin decizia

CSJ din 12 august 2020, a fost admis recursul depus de Șutac Oxana, a fost casată hotărârea Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2010, iar cauza a fost remisă la rejudecare la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 27 ianuarie 2021 acțiunea reclamantei a fost admisă, a fost anulate actele administrative ilegale, iar CNAS a fost obligată să stabilească retroactiv indemnizațiile sociale solicitate în anul 2010.

La 25 mai 2021, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea de apel depusă de CNAS și a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 27 ianuarie 2021.

Decizia CtEDO poate fi accesată [aici](#)

Episodul nr. 3 al podcast-ului "PUNCT pe URĂ"

Au trecut alegerile parlamentare anticipate și ar trebui să ne întrebăm cu ce am rămas dincolo de delegarea noilor reprezentanți în Parlamentul Republicii Moldova?

Ne-am ales cu o societate divizată, în care unele grupuri sociale sunt "inamici" ai securității naționale și valorilor tradiționale, iar opiniile politice diferite, sexul, dizabilitatea sau originea etnică sunt motive pentru a urî, marginaliza, denigra sau instiga la discriminare.

Orice context este sau poate fi utilizat să devină potrivit pentru răspândirea fricii sau a intoleranței. Așa am ajuns să

"evoluăm", ironic vorbind, de la povestea celor 30 mii de sirieni la criza din Afganistan și "pericolul refugiaților afgani" promovată de către unii politicieni.

Împreună cu Ion Bambuleac, consilier juridic în cadrul Centrului de Drept al Avocaților, te invităm să afli răspunsurile la câteva întrebări, ascultând episodul nr. 3 al podcast-ului "PUNCT pe URĂ.": Cine sunt imigranții și refugiații? Sunt aceștia un pericol sau un potențial? Și ce nu știm noi, dar devine parte a manipulărilor politice?

Podcastul poate fi ascultat și pe
#soundcoul: <https://bit.ly/3oUem8q> sau
#anchor: <https://bit.ly/308x0ie>

Acest podcast este realizat de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Fundației Soros Moldova și Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională.